

Stanovisko Výboru regiónov „Správa v európskom konsenze o rozvojovej politike“

(2007/C 197/09)

VÝBOR REGIÓNOV

- Sa nazdáva, že demokratická správa je základom realizácie miléniových rozvojových cieľov a musí vychádzať zo širokého prístupu a že lepšia správa spoločnosti je kľúčom k úspešnej rozvojovej politike. Kľúčovým prvkom takejto správy je uznanie skutočnosti, že najlepšie rozhodnutia sa prijímajú na úrovni čo najbližšie k občanom.
- Podotýka, že nestačí len zdôrazniť „rozhodujúcu úlohu, ktorú môžu zohrávať miestne orgány pri realizácii miléniových rozvojových cieľov“, nakoľko realizácia správy zároveň predpokladá, že sa na všetkých úrovniach správy v danej krajine uplatňujú spôsoby správy vychádzajúce zo zásad transparentnosti a účasti obyvateľstva pri dodržaní princípu subsidiarity.
- Preto považuje v tejto situácii za nevyhnutné pripomenúť, a to najmä v súvislosti s krajinami ležiacimi pri Stredozemnom mori (z ktorých viaceré patria zároveň do stratégie pre Afriku), odporúčania uvedené už vo svojom stanovisku z 13. októbra 2005 pri príležitosti 10. výročia euro-stredomorského partnerstva a zopakované v záveroch zo seminára vo Valencii z 10. apríla 2007, ustanoviť euro-stredomorské fórum miestnych samospráv.
- Poukazuje na finančnú podporu, ktorú si zaslúži miestna správa. Vyhradiť (tak ako sa uvádza v predpisoch 10. Európskeho rozvojového fondu) maximálne 15 % rozpočtovej pomoci celkovo na podporu občianskej spoločnosti, odbornú spoluprácu a správu spoločnosti v prípadoch, keď správa spoločnosti nefiguruje medzi sektormi koncentrácie, sa výboru javí ako výrazne nedostatočné. Príspevok by sa mal zvýšiť najmenej na 25 % tak, aby pokryl zároveň národný aj miestny rozmer.
- Žiada Európsku komisiu, aby v súlade s cieľmi dohody o spolupráci pre rozvoj a zhodnotenie decentralizovanej spolupráce poskytla technickú a finančnú podporu a spolupracovala s ním na vytvorení burzy decentralizovanej spolupráce, ktorá umožní, aby sa aktivity decentralizovanej spolupráce medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi EÚ a ich partnermi v tretích rozvojových krajinách ľahšie rozvíjali a lepšie koordinovali.

I. Politické odporúčania

Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Správa v európskom konsenze o rozvojovej politike – K harmonizovanému prístupu v Európskej únii

KOM(2006) 421 v konečnom znení – SEC(2006) 1020, SEC(2006) 1021, SEC(2006) 1022

VÝBOR REGIÓNOV

1. **Sa stotožňuje** s viacerými všeobecnými líniami oznámenia Komisie, podľa ktorých:

- a) je demokratická správa základom realizácie miléniových rozvojových cieľov a musí vychádzať zo širokého prístupu: neobmedzovať sa na boj proti korupcii, ale podporovať interakciu medzi jednotlivými prvkami, ktorých riadne fungovanie je rozhodujúce pre život a napredovanie danej krajiny v prospech všetkých,
- b) treba uprednostňovať proces osvojovania a politický dialóg pred podmienkami určenými zvonka, ktoré môžu mať nepriaznivý vplyv na obyvateľstvo,
- c) v duchu Parížskej deklarácie z 2. marca 2005 treba poskytnúť všetkým európskym donorom spoločné orientačné body pre uplatňovanie zásady demokratickej správy spoločnosti v ich aktivitách.

2. **Opätovne** poukazuje na zásadu, ktorú vyjadril v odporúčaní v stanovisku z vlastnej iniciatívy na tému decentralizovanej spolupráce v reforme rozvojovej politiky (CdR 224/2005), podľa ktorej je lepšia správa spoločnosti kľúčom k úspešnej rozvojovej politike a kľúčovým prvkom takejto správy je uznanie skutočnosti, že najlepšie rozhodnutia sa prijímajú na úrovni čo najbližšie k občanom.

3. **Nazdáva sa** teda, že účinná realizácia demokratickej správy si vyžaduje, aby sme sa pri zásadách, ktoré vydala Komisia, neobmedzili iba na národnú a medzivládnu úroveň a uvedomili si úlohu decentralizácie a výkonu demokracie na miestnej úrovni. Odporúča teda, aby sa neplánovali len kontakty medzi jednotlivými sektormi vnútroštátneho života, ale aby sme sa zamerali aj na hľadanie vhodného prepojenia národnej úrovne s miestnou správou.

4. **Podotýka**, že nestačí len zdôrazniť „rozhodujúcu úlohu, ktorú môžu zohrávať miestne orgány pri realizácii miléniových rozvojových cieľov“, nakoľko realizácia správy zároveň predpokladá, že sa na všetkých úrovniach správy v danej krajine uplatňujú spôsoby správy vychádzajúce zo zásad transparentnosti a účasti obyvateľstva pri dodržaní princípu subsidiarity. Preto treba pri uplatňovaní oznámenia Komisie v praxi vychádzať z nasledovných zásad:

a) správa spoločnosti sa musí prejavovať vo vytvorení dôveryhodných a kompetentných miestnych orgánov, ktoré dokážu medzi občanmi stelesniť pokrok demokratickej decentralizácie, prispievajúcej k dodržiavaniu ich práv a uspokojovaniu ich potrieb;

b) vo všetkých politikách a programoch EÚ v oblasti spolupráce, a to pokiaľ ide o Komisiu aj členské štáty, sa musí dôsledne zohľadniť potreba poskytnúť miestnym orgánom v rozvojových krajinách a v krajinách v procese transformácie prostriedky zodpovedajúce ich úlohám, pričom európske miestne samosprávy by mali dostať prostriedky, aby im mohli poskytnúť pomoc vo forme skúseností a know-how;

c) je potrebné neustále hodnotiť pokroky v oblasti miestnej správy a prekážky, ktoré bránia jej rozvoju v jednotlivých krajinách. Zozbierané skúsenosti treba zhromaždiť v regionálnych monitorovacích strediskách, ktoré by sa mali stať ohniskami kontaktov medzi miestnymi volenými zástupcami občanov z jednotlivých krajín a šíriť overené postupy. V takýchto monitorovacích strediskách by sa takisto (podľa vzoru monitorovacieho strediska pre decentralizovanú spoluprácu medzi EÚ a krajinami Latinskej Ameriky v Barcelone) evidovali kontakty nadviazané medzi miestnymi samosprávami daného regiónu a miestnymi samosprávami z Európskej únie či z iných regiónov; v tejto súvislosti by dnes malo byť prioritou vytvoriť druhé monitorovacie stredisko pre vzťahy afrických územných samospráv.

d) vo všeobecnosti by si decentralizačný proces v rozvojových krajinách zaslúžil osobitnú pozornosť pri príprave strategického dokumentu pre každú krajinu.

5. **Odporúča** zamerať sa na určité ťažkosti, s ktorými sa môže stretnúť zásada osvojovania uvedená v rozvojovej stratégii Európskej únie, pokiaľ ide o jej vzťahy s vládami krajín prijímajúcich pomoc pri zohľadňovaní nižších úrovni správ než je štátna úroveň.

V oblasti územných samospráv v rozvojových krajinách, najmä v krajinách Ázie, Karibiku a Tichomoria a v krajinách Afriky

Krajiny Ázie, Karibiku a Tichomoria

6. **Odporúča** zamerať sa najprv na plné uplatňovanie nového článku 4 revidovanej Dohody z Cotonou a zorganizovať riadne konzultácie s decentralizovanými miestnymi orgánmi v oblasti doladenia programov pomoci EÚ, o ktorých prebehli rokovania s vládami dotknutých krajín.

7. **Považuje** za nevyhnutné, aby boli združeniam miestnych volených zástupcov občanov v príslušnej krajine poskytnuté informácie o priebehu a dôsledkoch daných konzultácií.

8. V tomto smere **víta** zaslanie usmernení na zastúpenia Komisie v súlade s odporúčaním uvedenom v jeho stanovisku CdR 224/2005, s cieľom upriamiť ich pozornosť na miestny rozmer aktivít Európskej únie, najmä v oblasti správy spoločnosti, no s **poľutovaním podotýka**, že v záujme lepšej informovanosti mohol byť o týchto dokumentoch informovaný.

9. **Považuje za potrebné** upraviť štruktúru tzv. „profilu správy“, ktorého koncepcia nedostatočne vychádza zo zásady osvojovania a ktorý neprispieva k pokroku v oblasti podpory demokratickej správy na miestnej úrovni. Tá tu totiž nepredstavuje plnohodnotný a samostatný rozmer, ale objavuje sa v ňom v oklieštenej forme a rozdrobená vo viacerých z deviatich oblastí (!). A naopak, decentralizovaný rozmer, ktorý sa vyskytuje vo viacerých rubrikách (napr. právny štát, hospodárska správa) by si zaslúžil samostatné miesto.

10. Napriek tomu **odporúča**, aby sa iniciatíva v oblasti správy, teda finančná rezerva určená na cieľ „podnietiť reálne zmeny a rozhodujúci pokrok v oblasti demokratickej správy“, v rozsiahlej miere využila na podporu spolupráce medzi národnou a miestnou úrovňou správy, pri dodržaní zásad rovnoprávnosti, transparentnosti a účasti obyvateľstva. Prostriedky z nej by sa mali udeľovať iba tým vládam, ktoré sa zaviazali, že na samosprávy prevedú prostriedky súvisiace s právomocami, ktoré im podľa príslušných textov prislúchajú.

11. **Poukazuje** na finančnú podporu, ktorú si zaslúži miestna správa. Vyhradiť (tak ako sa uvádza v predpisoch 10. Európskeho rozvojového fondu) maximálne 15 % rozpočtovej pomoci celkovo na podporu občianskej spoločnosti, odbornú spoluprácu a správu spoločnosti v prípadoch, keď správa spoločnosti nefiguruje medzi sektormi koncentrácie, sa výboru javí ako výrazne nedostatočné. Príspevok by sa mal zvýšiť najmenej na 25 % tak, aby pokryl zároveň národný aj miestny rozmer.

Afrika

12. **Víta** skutočnosť, že vzťahy nadviazané vďaka mechanizmu rovnocenného hodnotenia (MARF), ktorý africké krajiny samé vytvorili v rámci partnerstva NEPAD, môže slúžiť ako základ pre profil správy.

13. **Vyjadruje želanie**, aby pozornosť a podpora, ktoré je Európska únia pripravená venovať tomuto národnému samohodnoteniu, prispeli k posilneniu účasti miestnych orgánov na správe a k pokroku v decentralizácii a vyústili do národného akčného programu na nápravu zistených nedostatkov.

14. **Opätovne zdôrazňuje**, že posilnenie kapacít miestnych samospráv predstavuje najdôležitejší prvok pri realizácii decentralizácie moci v rozsahu, ktorý budú občania vnímať ako skutočný pokrok. Opatrenia v tejto oblasti môžu mať rozličné formy, ako napríklad:

(¹) 1. politická/demokratická správa, 2. politická správa/právny štát (súdy a represívne orgány), 3. boj proti korupcii, 4. efektívnosť verejnej správy, 5. hospodárska správa, 6. vnútorná a vonkajšia bezpečnosť, 7. sociálna správa, 8. medzinárodný a regionálny kontext, 9. kvalita partnerstva.

a) posilnená podpora sieťam miestnych volených zástupcov, či už národným, regionálnym alebo kontinentálnym (napr. vytvorenie Rady miest a regiónov Afriky (CCRA) – africkej vetvy svetovej Únie miest a miestnych samospráv (CGLU)). Úspech pravidelných stretnutí združenia samospráv „Africités“, ktorý potvrdilo aj stretnutie v Nairobi v septembri 2006, dokazuje, že členovia miestnych samospráv majú v tejto súvislosti veľké očakávania;

b) zvýšenie objemu prostriedkov na posilnenie účinnosti organizácií, ktoré – ako napr. PDM (Program pre miestny rozvoj, so sídlom v Cotonou) – ponúkajú technickú pomoc členom miestnych samospráv a umožňujú im nadväzovať kontakty a vymieňať si navzájom skúsenosti;

c) poskytnúť členom miestnych samospráv výkonné informačné nástroje, najmä v rámci Iniciatívy na podporu digitálnej solidarity (*Initiative de Solidarité numérique*).

15. **Odporúča** prepojiť organizácie združujúce členov miestnych samospráv, v rámci ktorých diskutujú o svojich problémoch, s orgánmi politického dialógu medzi EÚ a príslušnými krajinami, najmä v súvislosti so summitom EÚ-Afrika, ktorý by sa mal konať v druhom polroku 2007.

V oblasti ostatných častí sveta

16. S uspokojením **konštatuje**, že v Latinskej Amerike sa decentralizácia prezentuje ako prvok modernizácie štátu a **žiada**, aby bol informovaný o pokrokoch pri realizácii programu na podporu správy spoločnosti na rok 2008 v regióne Ázie.

17. **Víta skutočnosť**, že „nástroj správy“, uvedený v oznámení Komisie, sa objavuje vo finančnom nástroji, ktorý dopĺňa európsku politiku susedských vzťahov a **žiada**, aby bol od roku 2008 zapojený do realizácie programu spolupráce medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi v partnerských krajinách a EÚ, ktorý presahuje cezhraničné zóny a uvádza sa v medziregionálnom pláne na roky 2007-2010.

18. **Vyjadruje** napriek tomu **poľutovanie**, že v rozličných dohodách medzi EÚ a jednotlivými štátmi zapojenými do politiky susedských vzťahov sa opomína otázka miestneho rozmeru správy.

19. V tejto situácii **považuje za nevyhnutné** pripomenúť, a to najmä v súvislosti s krajinami ležiacimi pri Stredozemnom mori (z ktorých viaceré patria zároveň do stratégie pre Afriku), odporúčania uvedené už vo svojom stanovisku CdR 142/2005 z 13. októbra 2005 na tému 10. výročia euro-stredomorského partnerstva a zopakované v záveroch zo seminára vo Valencii z 10. apríla 2007 (CdR 59/2007), ustanoviť euro-stredomorské fórum miestnych samospráv.

V oblasti samospráv EÚ

20. **Pripomína** úvodom svoje skoršie stanovisko (CdR 224/2005) a žiada, aby sa na samosprávy v plnom rozsahu prihliadalo v európskej rozvojovej politike. Zároveň žiada, aby mali organizácie, ktoré zastupujú samosprávy na medzinárodnej a európskej úrovni, možnosť efektívne viesť dialóg s európskymi inštitúciami.

21. **Zamýšľa** v rámci európskych inštitúcií v **plnom rozsahu plniť svoju úlohu** zástupcu miestnych samospráv, ktoré sú zároveň garantom a nositeľom správy medzi občanmi. **Želá si** byť zapojený do politického dialógu EÚ s rozličnými časťami sveta, najmä Afrikou a **nazdáva sa**, že prvou príležitosťou na takéto kroky by mal byť nasledujúci summit EÚ-Afrika.

22. **Želá si zapojiť sa** do dialógu s miestnymi orgánmi dotknutých krajín s cieľom nadviazať kontakty v oblasti realizácie decentralizácie a postupov podporujúcich pokrok demokratickej správy v praxi. Preto sa pri príležitosti nasledujúcej revízie Dohody z Cotonou **nazdáva**, že v inštitucionálnom usporiadaní by sa orgánom decentralizovanej správy mala venovať rovnaká pozornosť ako hospodárskym a sociálnym kruhom a že by sa naň preto mali uplatňovať podmienky obdobných ustanoveniam protokolu č. 1.4, ktoré sa vzťahujú na Európsky hospodársky a sociálny výbor.

23. **Potvrďuje**, že európske miestne samosprávy si želajú podeliť sa o skúsenosti a know-how so svojimi náprotivkami

z iných častí sveta. Takéto kontakty už prebiehajú, a to aj v oblasti mierových snáh, napríklad prostredníctvom tzv. „diplomacie miest“, avšak politika správy spoločnosti by mala využiť ich príspevok rozličnými spôsobmi:

- podporou zblížovania a nadväzovania kontaktov medzi národnými združeniami členov miestnych samospráv z Európy a ostatných častí sveta;
- posilňovaním existujúcich vzťahov medzi samosprávami v rámci decentralizovanej spolupráce a ich prípadným spájaním do sietí zameraných na danú tému alebo oblasť;
- napomáhaním vzniku nových vzťahov prostredníctvom družobných programov medzi samosprávami v Európe a ostatných častiach sveta.

24. Žiada Európsku komisiu, aby v súlade s cieľmi dohody o spolupráci pre rozvoj a zhodnotenie decentralizovanej spolupráce poskytla technickú a finančnú podporu a spolupracovala s ním na vytvorení burzy decentralizovanej spolupráce, ktorá umožní, aby sa aktivity decentralizovanej spolupráce medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi EÚ a ich partnermi v tretích rozvojových krajinách ľahšie rozvíjali a lepšie koordinovali. Táto burza spolupráce by mohla mať formu elektronickej služby, kde by sa stretli na jednej strane potreby alebo žiadosti o pomoc a na druhej strane by sa tu vyjadroval záujem a predkladali ponuky.

V Bruseli 7. júna 2007

Predseda
Výboru regiónov
Michel DELEBARRE

II. Postup

Názov	Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Správa v európskom konsenze o rozvojovej politike – K harmonizovanému prístupu v Európskej únii
Referenčný dokument	KOM(2006) 421 v konečnom znení – 2006/1020 (SEC) 2006/1021 (SEC) 2006/1022 (SEC)
Právny základ	Článok 265 ods. 1 Zmluvy o ES
Postup podľa VP	
Dátum žiadosti Rady	30.8.2006
Dátum rozhodnutia predsedu	20.11.2006
Príslušná komisia	Komisia pre vonkajšie vzťahy a decentralizovanú spoluprácu (RELEX)

Spravodajca	Pani Juliette Soulabaille , starostka mesta Corps-Nuds (FR/PSE)
Analytická poznámka	30.11.2006
Prerokovanie v komisii	25.1.2007
Dátum schválenia v komisii	29.3.2007
Výsledok hlasovania v komisii	Schválené jednomyseľne. Skrátene konanie podľa čl. 26
Dátum schválenia na plenárnom zasadnutí	7. júna 2007
Predchádzajúce stanovisko výboru	<p>CdR 224/2005 fin ⁽¹⁾, „Decentralizovaná spolupráca pri reforme rozvojovej politiky EÚ“, spravodajkyňa pani Juliette Soulabaille, (FR/PSE), schválené na plenárnom zasadnutí 16.11.2005,</p> <p>CdR 142/2005 fin ⁽²⁾, stanovisko VR k oznámeniu Komisie na tému „Desiate výročie euro-stredomorského partnerstva – Program práce na plnenie výziev ďalších piatich rokov“ (KOM(2005) 139 v konečnom znení), spravodajkyňa pani Terron i Cusi, (ES/SES) schválené na plenárnom zasadnutí 13.10.2005,</p> <p>CdR 327/2003 fin ⁽³⁾, „Euro-stredomorské partnerstvo a miestne a regionálne orgány: potreba koordinácie a špecifického nástroja pre decentralizovanú spoluprácu“, spravodajcovia páni Jacques Blanc (FR/EES) a Gianfranco Lamberti (IT/SES).</p>

⁽¹⁾ Ú.v. EÚ C 115, 16.5.2006, s. 42.

⁽²⁾ Ú.v. EÚ C 81, 4.4.2006, s. 46.

⁽³⁾ Ú.v. EÚ C 121, 30.4.2004, s. 18.